

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің

№ 469 бұйрығына 85-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 525-қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған
сыныптары үшін «Тәртіп мәдениеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін «Тәртіп мәдениеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің мақсаты – адамгершілігі жоғары, мәдениетті, жан-жақты дамыған тұлғаны қалыптастыруға ықпал ету.

3. Тәртіп мәдениетіне оқыту міндеттері:

1) білім алушыларды қоғамдық орындардағы этикет ережелерімен және тәртіп нормаларымен таныстыру;

2) адамның тұлғасына қатысты сыйластық және әдептілік қатынасты қалыптастыру;

3) білім алушылардың тұрақты түрде өзін-өзі жағымды бағалай білуін қалыптастыру;

4) әр түрлі жағдайлардағы тәртіп мәдениетіне үйрету;

5) коммуникативтік қабілеттерін дамыту;

6) білім алушыларды өзін өзі жетілдіруге, жан-жақты үйлесімді дамытуға ынталандыру;

7) эстетикалық талғамды, қоршаған әлем сұлулығын байқай білуді дамыту;

8) әр түрлі іс-әрекеттердегі өзара жағымды қарым-қатынасты қалыптастыру;

9) алған білімін өмірде қолдана білуге көмектесу.

2-тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

«Тәртіп мәдениеті» пәні бойынша оқу процесін ұйымдастырудың педагогикалық тәсілдемелерінің жүзеге асырылуы жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың білім алудағы ерекше қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған арнайы педагогикалық принциптерге негізделген.

5. Білім алушыларды оқытудағы түзете дамыту принципі баланың даму кемшілігі табиғатының ерекшелігіне сәйкес ағзаның сақталған атқарымдары мен жүйесін тірек ете отырып құруды білдіреді.

Білім беруге ерекше қажеттілігі бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудегі әрекеттік тәсілдеме принципі психологияның «жетекші әрекет» түсінігіне негізделеді. Заттық-тәжірибелік әрекет жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды дамытудың, оқу және еңбек әрекетінің құрылымдық компоненттерін қалыптастырудың ерекше орнын толтыру құралы болып табылады.

Саралау және жекелеу тәсілдеме принципі бұзылыстары бір санаттағы білім алушылардың вариативтік типологиялық ерекшеліктерінің болуымен шартталған. Білім алушыларды топтарға бөлу шартты және қозғалмалы түрде болады. Жекешелеу тәсілі саралау тәсілінің нақтыламасы болып табылады.

8. Тәртіп мәдениетіне тәрбиелеу жүйелі түрде жүзеге асырылады, өмірдің барлық жақтары ендіріледі және білім алушылардың тәртібіне қойылатын талаптардың әр түрлі болуына рұқсат берілмейді. Тәртіп мәдениетіне оқыту тәсілдері: үйрету, жаттығулар, үйрететін жағдайлар (жағдаяттық есептер, іскерлік ойындар), қолдау, ескерту, еліктеуге берілген мысалдар, сан алуан түрлі сөздік тәсілдер, түсіндіру, этикалық әңгіме жүргізу.

Ақпараттық-коммуникациялық технология (бұдан әрі – АКТ) әдетте қолданылатын құралдардың көмегімен құрылмай, дамыту және түзету міндеттерін шешу үшін қажетті оқыту жағдайларын «құрастыруға» көмектесе отырып, арнайы білім беру педагогы үшін қажетті құралдардың арсеналын кеңейтеді. Білім алушылардың тәжірибелік әрекеттері нақты ұйымдастырылады. Ұсынылатын тапсырмалардың мазмұнына меңгерілетін білім сапасы ғана емес, сондай-ақ білім алушылардың байқампаздығы мен ойлау қабілеті де тәуелді болады.

10. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау шараларына қойылатын талаптар гуманизм идеяларына, осы санаттағы білім алушылардың мектепте оқуының табиғатына сәйкестігіне шартты болады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың икемділіктер мен дағдыларды меңгеру нәтижелерін бағалау нормасы мақсатты тұжырымдауға негізделген және білім алушылардың оқудағы жетістіктерін тексеру мен бағалауды

Біліктер мен дағдылары қалыптастыруға көмектесетін тапсырмалар мен жаттығулар бағалау құралдары болып табылады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін бағалау тек ішкі бағалау құралдарымен ғана жүзеге асырылады. Оқытудың жеке бағдарламасын жүзеге асыру нәтижелері білім беру процесі барысында мұғаліммен сабақтарда тікелей бағаланады.

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды оқытудың нәтижелілігін бағалау ағымды (сабақтағы), әлсін-әлсін (тақырыптық) және қорытынды бақылау түрінде жүзеге асырылады.

15. Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың жетістіктерін критериалды сипаттамалық бағалауды қолдану педагогтардың бағалау әрекеттерінің әділ болуын қамтамасыз етеді. Оқыту нәтижесін бағалау көрсеткіштері:

1) тәжірибеде меңгерілген әрекет тәсілдерін, тәртіп мәдениетінің дағдыларын басшылыққа ала білу;

2) тәртіп мәдениетін, оларға деген қажеттілікті білдіретін әрекеттерге деген қызығушылық байқату;

3) құрдастарының, айналасындағылардың тәртібіндегі жағымсыз байқалымдарға адекватты көзқарас;

4) тәртіп мәдениетінің сыртқы түрінің білім алушының ішкі тұлғалық қасиеттерімен өзара байланысы.

3-тарау. «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

16. «Тәртіп мәдениеті» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

2) 6-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

3) 7-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

4) 8-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты;

5) 9-сыныпта – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағатты құрайды.

17. Этикалық және эстетикалық нормалармен бекітілген тәртіп ережелері тәртіп мәдениеті сабақтарының басты мазмұны болып табылады. Оларға жататындар: әңгімелесу, ойын, театрланған қойылымдар, мерекелік кештер, қызықты адамдармен кездесулер, ата-аналарды шақыру, экскурсия, театрға, мұражайға, кафеге, кітапханаға бару, бұлардың барлығы қоғамда қабылданған тәртіп ережелерін тиімді, сапалы меңгеруге қажетті жағдайларды тудырады. Тәжірибелік сабақтар қандай да бір тәртіп дағдысын техникалық тұрғыда жаттықтырады, мысалы, қоғамдық көлікте орын беру, сыйлық үшін алғысын білдіру, үстел басынан тұру, қошамет сөз айту.

18. «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1-бөлім «Сыртқы түр мәдениеті»;

2) 2-бөлім «Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті»;

3) 3-бөлім «Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті».

19. «Сыртқы түр мәдениеті» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) мәдени-гигиеналық дағдылар;

2) киім мәдениеті.

20. «Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет;

2) қызмет мәдениеті;

3) еңбек мәдениеті (8-9 сыныптар).

21. «Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

1) қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті;

2) іскерлік этикет мәдениеті (8-9 сыныптар).

22. Бағдарламадағы оқу материалы шоғырландыру қағидасының негізінде құрамдастырылған, бұл жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларда дағдыларды қалыптастырудың шынайы қиындықтарын есепке алуға мүмкіндік береді.

5-сыныпқа арналған «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) гигиеналық дағдылар. Өздігінен дұрыс киінуге, киіну әрекетінің ретін білуі. Күнделікті бір уақытта жатып тұруды, бөлмені желдетіп, жаттығу жасауды білуі. мәдениетті тамақтану дағдылары. Құрбыларымен танысуды, кесдескен кезде амандасуды, кетер кезінде басын сәл изеп қоштасуды және амандасуды күлімдеп, нақты, ергек айтуды білуі. Қарым-қатынаста сыпайы сөздерді қолдану. Сыныпта, жатын бөлмеде, ойын бөлмесінде, жуынатын бөлмеде және дәретханада, киім ауыстыру бөлмесінде бағдарлау дағдылары. Заттарын, мектеп құралдарын өз орындарына қоюды, оларды ұқыпты пайдалануды білуі.

6-сыныпқа арналған «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) гигиеналық құралдарды күту. Жатын бөлмені ұйықтауға дайындау, ұйқы алдында бөлмені желдету. Ұйқы көлегі, пижама. Қолдану ережесі мен күтімі. Ішке кіру. Ішке кіру кезіндегі ұлдардың бас киімді шешуі. Ішке кіру кезінде аяқ киім табанын сүрту;

2) мектептегі тәртіп ережесі: айна алдында киімін жөндеу; сабақтағы ұйымдастырылуы. Жақын адамдарға махаббат сезімін білдіру - анасына, әкесіне, әпке-сіңіліне, аға-інілеріне; отабасына жақын болуы; отбасында анасы, әкесі, әжесі, атасы орындайтын кейбір еңбек әрекеттерін байқау қабілеті;

3) білім алушылардың мұғаліммен, ұлдардың қыздармен, кішілердің үлкендермен амандасу ережесі. Адамдардың амандығына жауап беру. Жасы үлкендерге «сіз» деп айту. Қарым-қатынастың сыпайы сөздерін қолдану: «Кешіріңіз», «Кіруге рұқсат па?», «Шығуға бола ма?». Мұғалімді мұқият тыңдай білуі, сұрақтарға жауап беруі. Құрдастарымен араласу мәдениетінің ережелері.

7-сыныпқа арналған «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) сабақтан кейінгі білім алушының сырт бейнесі: ескертусіз үй киімін ауыстыру, өз киіміне, аяқ киіміне ұқыпты қарау, оның тазалығын өздігінен күту. Майда киімдерді қолмен жуу. Кір жуу машинасында жуу. Кешке мектеп киімін

дайындау. Сырт киімдерді дайындау. Ақ киімді тазалау. Қоғамдық жерлердегі тәртіп ережелері. Тротуармен жүру ережесі. Жақын адамдарға етене жақын болу – анасы, әкесі, аға-інілері, әпке-сіңілдері, әжесі, атасы. Ересек адамдардың күнделікті еңбегіне сыйластық, қамқорлық үшін ата-аналарға алғыс білдіру. Балалардың өзара мейірімді болуы, мейірімді әрекетерге ынталандыру. Күнделікті өмірде сыпайы сөздерді қолдану: «Қайырлы таң», «Қайырлы күн», «Қайырлы кеш», «Қайырлы түн». Өз уақытын бөлу ережесі. Қоғамдық жұмысқа қатысу, мұғалімге, тәрбиешіге, ата-анаға көмек. Қамқорлық пен жауапкершіліктің көрінісі. Келісімді түрде әрекет ете білуі, бір біріне көмектесу.

8-сыныпқа арналған «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) шашқа арналған тазалық құралдармен қолдану ережелері. Қол мен аяқтағы тырнақтардың күтімі. кезектілікпен киіну ережесі. Қонаққа барғанда, мерекеге арналған киім. Ауа-райына байланысты киіну. Көліктегі тәртіп ережелері. Жолаушылаға сыпайы қарым-қатынас жасау, үлкен жастағы кісілер мен кіші жастағы балалары бар жолаушыларға орын беру. Ескертусіз өз ниетімен айналадағыларға мейірімділік таныту. Өз жолдастарына, олардың адамгершілік қасиеттеріне, әрекеттеріне қызығушылық білдіру. «Алғыс білдіремін», «өтінемін» деген сыпайы қарым-қатынас сөздерін қолдану. Жолдасының сөзін бөлмей соңына дейін тыңдау – әдептілік ережесі. Әдептілік ережесіне сәйкестілігіне байланысты өз әрекеттерін сараптау. Балалардың жеке қызығушылықтары. Шағын міндеттерді белгілеп, оларды соңына дейін жеткізу.

9-сыныпқа арналған «Тәртіп мәдениеті» оқу пәнінің базалық мазмұны:

1) қоғамдық жерлерде тамақтану, асхана құралдарын пайдалану ережелері. Қызмет көрсету саласына экскурсия. Қызмет көрсету саласы халыққа ұсынатын қызметтер – шаштараз, химиялық тазалау, киім тігу ательесі, аяқ киім жөндеу. Жақсы қылық ережелері. Қонақта құрбыларымен және ересектермен танысу ережелері. Ересектердің және достарының сенімін ақтай білуі. Қонақта, кафеде, ресторандағы тәртіп ережелері. Кинотеатрда, театрда, мұражайдағы тәртіп ережелері. Сыпай қатынас сөздерін қолдану: «сәлеметсізбе», «сау болыңыз», «Мархабат», «Көңіл бөлсеңіз», «Кешіріңіз», «Рақмет», «Алғыс білдірем», «Кіруге зұқсат етіңіз». Ересектердің әңгімесін бөлмеуге және араласпауға үйрену. Тапсырмалар арқылы сыпайы сөздерді қолдануды бекіту бойынша практикум-тренингтер. Сыныптағы, оқу шеберханасындағы, ойын бөлмесіндегі, үйдегі өз жұмыс орнын таза ұстау ережелері. Кез-келген тапсырмаларды орындау ережелері – кез-келген жұмысты жақсы орындау қарастырлады. Кітаптар мен оқулықтарды пайдалану ережелері. Бүгін жасалатын жұмысты ертеңге қалдырмауды білу.

Бағдарламада оқу материалын сынып (тоқсан) бойынша бөлу шартты түрде берілген, мұғалім білім алушылардың ерекшелігін ескере отырып, оқу материалын меңгеруді бір сыныптан келесі сыныпқа (бір тоқсаннан келесі тоқсанға) ауыстыруға құқылы. Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар білім алушының жеке қарқында және көлемде оқу материалын меңгеру, даму құқығын жүзеге асыруда мұғалім әр тақырыпты, тарауды меңгеруге қажетті сағат санын өзігінен

анықтайды. Әр сыныптағы оқыту бұрын өтілген материалды қайталаудан басталады.

4-тарау Оқыту мақсаттарының жүйесі

29. Бағдарламада оқу мақсаттарын қолдануға, мониторинг өткізуге тиімді болу үшін кодтық белгі енгізілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші сан бөлімді, үшінші бөлімшені, төртінші сан оқу мақсатының реттік нөмірін көрсетеді. Мысалы, 5.2.2.1 кодындағы «5» – сынып, «2.2» – бөлімше, «1» – оқу мақсатының реттік саны.

30. Оқыту мақсаттарының мазмұны:

1) «Сыртқы түр мәдениеті»:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
1.1 Мәдени- гигиеналы қ дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханад ан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттері нің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 6.1.1.4	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілі к жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағыны ң тазалығын	таңертеңгілі к гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағыны ң тазалығын сақтау гигиена заттарын күте білу гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану дастархан	9.1.1.1 шынықтыр у шаралары н орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналы қ заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 9.1.1.4 қыз

	<p>таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану 5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарын күте білу</p>	<p>ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау; 6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау</p>	<p>сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану; 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю; 7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою; 7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау 7.1.1.10 суды үнемдеп ұстау (шүмекті жақсылап жабу)</p>	<p>басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу кешкі гигиеналық шараларды орындау кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою сыныптастары мен өзінің шашының дұрыс таралмағанын байқау</p>	<p>балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу</p>
--	---	---	---	---	--

	5.1.1.10 сыныптаст арының және өзінің қолы мен тынағыны ң жағдайын ың дұрыс еместігін байқау				
1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің	күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану; 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу; 6.1.2.5	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым- қатынасы үшін маңыздылы ғын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылы ғын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-	9.1.2.1 костюмдер дің ертедегіде н осы күнге дейінгі қысқаша тарихымен танысу 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт- дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – «қатал», «мейрімді », «шыншыл », «ымырасы

	<p>сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу</p>	<p>киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу 6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру 6.1.2.7 сыртқы түрінің өмірлік жағдайға сәйкес келмейтінін байқау</p>	<p>(шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады 7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену 7.1.2.4 адамның сүйкімділігі туралы түсінігінің болуы 7.1.2.5 сыртқы түрді (адамның дұрыс мүсіні, жүрісі, ым-ишыраты) дұрыс ұстаудың маңыздылығын түсіну</p>	<p>қозғалыс) құралатынын білу 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әртүрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену 8.1.2.7 ер адамдардың костюмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі 8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату іскерлік және салтанатты киім киіуі 8.1.2.9 нәзіктік және кербездік туралы түсініктердің болуы 8.1.2.10</p>	<p>з») туралы түсінігінің болуы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы 9.1.2.5 мода ережелеріне: ауа райына, жағдайға, жасына және адамның жеке ерекшеліктеріне сәйкес киінуге үйрену 9.1.2.6 киімдерді қолданысына қарай ажырату 9.1.2.7 арнайы киімнің жұмыс киімінің бір түрі екені туралы білу 9.1.2.8 киімдегі ансамбль және тәртіп туралы</p>
--	--	---	---	--	---

				күнделікті этикеттегі маңызды ұсақ-түйектерді білу	түсінігінің болуы
--	--	--	--	--	-------------------

2) 2-бөлім «Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті»:
2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу 5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немесе аға, немере әпке 5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу 5.2.1.4 өзінің ата-	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну; 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру	7.2.1.1 «этикеттің» белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданғанын, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы 7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен,	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.2 СМС-хабарлама, WhatsApp жіберуді үйрену 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелерімен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға тырысу 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен сыпайы қатынаста

анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу 5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу 5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беруге тырысу 5.2.1.7 қазақ халқында ересектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-	6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6.2.1.7 ұқыпты жүру 6.2.1.8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан	вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену 7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарын а, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену 7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру 7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу тілдік мәдениет туралы түсінігінің	жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру 8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық таныту 8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік сезімін білдіру 8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілерін е тілектестік пейіл білдіру 8.2.1.11 жанұя	болу 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын табу 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды таныстыруға қатысты қоғамдағы нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу 9.2.1.10 нағыз достық,
---	---	---	--	---

	<p>қатынасты ұстану 5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану 5.2.1.9 қазақ тілінде амандасып, қазақ тілінде қоштасу 5.2.1.10 адамдарды біріне бірін таныстыра білу: «Апа, танысып қойыңыз», «Балалар, танысындар!» кішілерді үлкендерге, ұл баланы қыз балаға таныстырады</p>	<p>тұру 6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау 6.2.1.13 егер мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау 6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды 6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату</p>	<p>болуы 7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну 7.2.1.8 «Егер қиын болмаса, қол жалғап жіберіңізші», «Сіздің рұқсатыңыз бен», «Рақым етіңіз» сыпайыгершілік сөздер мен айтылымдарды меңгеруді жалғастыру</p>	<p>мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу 8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату 8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру 8.2.1.14 үстел басындағы тәртіп ережелерін орындау 8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлері мен танысу 8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту 8.2.1.17 өзінің ата-</p>	<p>адал ойын мен жарыстың ережелерін білу 9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларының дамыту 9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену 9.2.1.13 дауласу мәдениетін меңгеру 9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру 9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың ролін</p>
--	--	--	---	--	--

	<p>6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау)</p> <p>6.2.1.17 сөзді қолдау мәдениеті не үйрену</p> <p>6.2.1.18 телефонмен сөйлесе білу, телефонды байланыс және қысқа қарым-қатынас құралы ретінде пайдалану</p>		<p>тегіне деген қызығушылықты білдіру</p> <p>8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормалары мен байланыстыруға тырысу</p> <p>8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбаныш сөздерін табу</p> <p>8.2.1.20 сөйлеу тілінде қисынсыз сөздерді қолданудан қашық болу</p> <p>8.2.1.21 ересек адамдардың арасында танысу және қоштасу, қол алысу мәдениетіне үйрену</p> <p>8.2.1.22 қазақтың</p>	<p>түсіну</p> <p>9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу</p> <p>9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау</p> <p>9.2.1.18 тыңдаушыға арналған ережелерді (зейін, сөйлеп тұрғанды сыйлау, қатынасты қолдау) білу және орындау</p> <p>9.2.1.19 тіл тигізгенге жауап беру</p>
--	---	--	--	---

				амандасу сөздерін білу және қолдану 8.2.1.23 Қазақстанда тұратын халықтардың амандасу салтымен танысу	тәсіліне үйрену
2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу 5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау 5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну 6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу 6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу,	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдары мен пайдалана білу	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы

	<p>көңілмен, тілектес болуға тырысу 5.2.2.5 тәртіптегі ұялшақтықты немесе керісінше әдепсіздік көрсеткенді жеңу 5.2.2.6 қарт адамдарды сыйлау, қажетілігіне қарай оларға көмек көрсету</p>	<p>тапсырманы орындау, орындалған жұмыстар туралы есеп беру 6.2.2.5 үй жануарларының өмірі мен денсаулығына деген жауапкершілікті сезіну, қамқорлық көрсету</p>	<p>жүргізу 7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау</p>	<p>8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін аулауды білу 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену 8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, сыйлықтарды безендіру 8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы</p>	<p>түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі арасына қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін-өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауатты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдылары, анасына, қыз балаларға, әйел</p>
--	--	---	--	--	---

				<p>8.2.2.9 қошемет сөздерді айту және қабылдай білу</p> <p>8.2.2.10 би кезіндегі бойжеткен мен бозбаланың тәртіп ережелерімен, биге шақыру, биден бас тарту, «ақ би» ережелерімен танысу</p>	<p>адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру</p>
2.3 Еңбек мәдениеті				<p>жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен танысу</p> <p>бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну</p> <p>ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау</p> <p>сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын</p>	<p>9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу</p> <p>9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелерімен танысу</p> <p>9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман</p>

				<p>түсіну; жұмысқа орналасқан дағы бастапқы кездегі тәртіп ережелерін меңгеру әріптестері мен бастығыны ң ескертулері н дұрыс қабылдауға үйрену еңбек әрекеттерін өтінішсіз, айтпай-ақ орындау</p>	<p>көңіл күйді көрсетуге болмайтын ын білу 9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу 9.2.3.7 корпоратив тік этика ережелерім ен танысу 9.2.3.8 корпоратив тік шараларда ғы тәртіп ережелерін білу 9.2.3.9 жұмыстағы жиналыс тәртіп ережесін білу</p>
--	--	--	--	--	--

3) 3- бөлім «Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті»:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары				
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып
3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу 5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әртүрлі жағдайларды үлгілеу 5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс шешім	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу 7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (автобус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған «Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін» зерделеу 8.3.1.4 ересек	9.3.1.1 әртүрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстау 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру 9.3.1.4 қонақүйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін,

	қабылдауға тырысу		кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау 7.3.1.4 киімді (меркелік киім, шаш тару түрі) дұрыс таңдай білуге үйрену	адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау 8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау	қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) ережелерін меңгеру 9.3.1.5 әлемнің әртүрлі елдерінің ұлттық этикет ерекшеліктерімен танысу
3.2	Іскерлік этикет мәдениеті			іскерлік этикет негізімен танысу іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3

				іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен танысу 8.3.2.4 әр түрлі жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу	телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу 9.3.2.6 іскерлік және зайырлы әңгіме барысындағы этикет ережелерін меңгеру 9.3.2.7 күнделікті әдеттегі жағдайларда еркін қарым-қатынас жасауға тырысу
--	--	--	--	--	--

Осы Бағдарлама жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін «Тәртіп мәдениеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік

оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

32. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Жеңіл ақыл-ойы кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін «Тәртіп мәдениеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған сыныптары үшін «Тәртіп мәдениеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

-сынып:

-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту 5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарак) күтіп ұстау 5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау 5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру
	1.2 Киім мәдениеті	5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару 5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау 5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау 5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю 5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту
	2.2 Қызмет мәдениеті	5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру 5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті:	1.1 1.1 Мәдени-гигиеналық	5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу 5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну,

	дағдылар	<p>жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау</p> <p>5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю</p> <p>5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту</p> <p>5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарак) күтіп ұстау</p> <p>5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау</p> <p>5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару</p> <p>5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау</p> <p>5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу</p> <p>5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану</p> <p>5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу</p> <p>5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немесе аға, немере әпке</p> <p>5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу</p> <p>5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу</p> <p>5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу</p> <p>5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беру</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру</p> <p>5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау</p> <p>5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу</p> <p>5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле</p>
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу</p> <p>5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау</p> <p>5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю</p> <p>5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту</p> <p>5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш,</p>

		<p>тарақ) күтіп ұстау</p> <p>5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау</p> <p>5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану</p> <p>5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарынкүте білу</p> <p>5.1.1.10 сыныптастарының және өзінің қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместігін байқау</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару</p> <p>5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау</p> <p>5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу</p> <p>5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану</p> <p>5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p> <p>5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу</p> <p>5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немере аға, немере әпке</p> <p>5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу</p> <p>5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу</p> <p>5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу</p> <p>5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисандатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап беру</p> <p>5.2.1.7 қазақ халқында ерсектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану</p> <p>5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру</p> <p>5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу</p> <p>5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау</p> <p>5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу</p> <p>5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле</p> <p>5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс</p>

		шешім қабылдауға тырысу
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>5.1.1.1 тамақ ішер алдында, дәретханадан, ойыннан кейін қол жуу</p> <p>5.1.1.2 ұйқыдан кейін және ұйықтар алдында жуыну, жуыну процесі әрекеттерінің бірізділігін сақтау</p> <p>5.1.1.3 тамақтан кейін ауызын шаю</p> <p>5.1.1.4 таңертең және кешке тіс тазарту</p> <p>5.1.1.5 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау</p> <p>5.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау</p> <p>5.1.1.7 айна алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>5.1.1.8 шашын жуғанда сусабынды пайдалану</p> <p>5.1.1.9 қол мен аяқтың тырнақтарынкүте білу</p> <p>5.1.1.10 сыныптастарының және өзінің қолы мен тынағының жағдайының дұрыс еместігін байқау</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>5.1.2.1 мектепке ұқыпты киініп бару</p> <p>5.1.2.2 киімді әр түрлі жағдайға (мектеп, үй, мереке, театр) қарай дұрыс таңдау</p> <p>5.1.2.3 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу</p> <p>5.1.2.4 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану</p> <p>5.1.2.5 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p> <p>5.1.2.6 киімді ауа райына сәйкес таңдай білу</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>5.2.1.1 әр түрлі халықтарда қабылданған қарым-қатынастың негізгі этикеттерімен (сынып білім алушыларының ұлттық құрамына қарай) танысу</p> <p>5.2.1.2 туысқандық қатынастарды түсіну: немере аға, немере әпке</p> <p>5.2.1.3 жақын туысқандарының есімін, әкесінің есімін, тегін білу</p> <p>5.2.1.4 өзінің ата-анасының, ағаларының, әпкелерінің, әжелері мен аталарының туылған күндерін білу</p> <p>5.2.1.5 тұрған және отырған қалыпта сөйлескен кезде дұрыс қалып қабылдауға тырысу</p> <p>5.2.1.6 сөйлесіп тұрған адамын соңына дейін тыңдау, қойылған сұраққа бет-аузын қисаңдатпай, артық им-ишыратсыз, қысқа жауап береді</p> <p>5.2.1.7 қазақ халқында ерсектерге қатысты қабылданған әдеттегі қарым-қатынасты ұстану</p> <p>5.2.1.8 сөйлеу тілінде сөйлесіп тұрған адамның ұлтына қарай әр түрлі қаратпа сөздерді пайдалану</p> <p>5.2.1.9 қазақ тілінде амандасып, қазақ тілінде қоштасу</p> <p>5.2.1.10 адамдарды біріне бірін таныстыра білу: «Апа, танысып қойыңыз», «Балалар, танысыңдар!» кішілерді үлкендерге, ұл баланы қыз балаға таныстырады</p>

	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>5.2.2.1 бөлмедегі, сыныптағы шашылғанды байқап, өз ынтасы бойынша барлығын жинастыру</p> <p>5.2.2.2 ата-анасына қонақ қарсы алуға көмектесу</p> <p>5.2.2.3 өздігінен мектеп дәрігерінен көмек сұрау, сыныптан тыс уақытта мұғалімнің, тәрбиешінің тапсырмаларын орындау</p> <p>5.2.2.4 табиғи қалыпта, шын көңілмен, тілектес болуға тырысу</p> <p>5.2.2.5 тәртіптегі ұялшақтықты немесе керісінше әдепсіздік көрсеткенді жеңу</p> <p>5.2.2.6 қарт адамдарды сыйлау, қажетілігіне қарай оларға көмек көрсету</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>5.3.1.1 мұражайда, сурет галереясында, көрмеде, театр немесе концерт залында өзін дұрыс ұстай білу</p> <p>5.3.1.2 қоғамдық орындардағы күтпеген жерде болатын әр түрлі жағдайларды үлгіле</p> <p>5.3.1.3 күтпеген жерде болатын жағдайларда (театр билетін ұмытып кету, киім тапсырған нөмірін жоғалтып алу, мұражайдың ішінде өз тобынан қалып қалу) дұрыс шешім қабылдауға тырысу</p>

2) 6-сынып:

2-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау</p> <p>6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау</p> <p>6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту</p> <p>6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту</p> <p>6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау;</p> <p>6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу</p> <p>6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану</p> <p>6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p> <p>6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік	<p>6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы</p> <p>6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы</p>

	этикет	6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну; 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау 6.2.1.7 ұқыпты жүру 6.2.1.8 сабаққа кешікпеу 6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау 6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау 6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру;
	2.2 Қызмет мәдениеті	6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу 6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау 6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау 6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру 6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту 6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту 6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау
	1.2 Киім мәдениеті	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу 6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану 6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру 6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу 6.1.2.5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы 6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы 6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну 6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру 6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау 6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және

		<p>орындау</p> <p>6.2.1.7 ұқыпты жүру</p> <p>6.2.1.8 сабаққа кешікпеу</p> <p>6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау</p> <p>6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау</p> <p>6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру</p> <p>6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау</p>
	2.3 Еңбек мәдениеті	<p>6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу</p> <p>6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну</p> <p>6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау</p> <p>6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау</p> <p>6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау</p>
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау</p> <p>6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау</p> <p>6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту</p> <p>6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту</p> <p>6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау;</p> <p>6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу</p> <p>6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану;</p> <p>6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p> <p>6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу</p> <p>6.1.2.5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу</p> <p>6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы</p> <p>6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы</p> <p>6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну</p>

		<p>6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру</p> <p>6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау</p> <p>6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау</p> <p>6.2.1.7 ұқыпты жүру</p> <p>6.2.1.8 сабаққа кешікпеу</p> <p>6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау</p> <p>6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау</p> <p>6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру;</p> <p>6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау</p> <p>6.2.1.13 егер мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау</p> <p>6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды</p> <p>6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату</p> <p>6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау)</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу</p> <p>6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну</p> <p>6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу</p> <p>6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу, тапсырманы орындау, орындалған жұмыс туралы есеп беру</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп ережелерін орындау</p> <p>6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау</p> <p>6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау</p>
4 -тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>6.1.1.1 бетін, қолын, киімін және аяқ киімін таза ұстау</p> <p>6.1.1.2 гигиена заттарын (тіс мәуесегі, сабын салғыш, тарақ) күтіп ұстау</p> <p>6.1.1.3 айнаның алдында тарақтың көмегімен шашын тәртіпке келтіру</p> <p>6.1.1.4 ұйықтар алдында аяғын жуу, сүлгімен құрғатып сүрту</p> <p>6.1.1.5 ғимаратқа (үйге, мектепке) кірерде аяғын мұқият сүрту</p> <p>6.1.1.6 қол орамалын пайдалану, түшкірген және жөтелген кезде этикалық ережелерді орындау;</p> <p>6.1.1.7 тамақ ішкен кезде майлық қағазды пайдалану, үстел басында тұзу отыру, шынтағын үстел үстіне салмау</p>
	1.2 Киім	6.1.2.1 күн бойына өз киімінің тазалығын сақтай білу

	мәдениеті	<p>6.1.2.2 киім щеткасын, аяқ киім щеткасын пайдалану;</p> <p>6.1.2.3 үйден, мектептен шыққанда өзінің сыртқы түрінің ұқыпты екенін тексеру</p> <p>6.1.2.4 мерекеге, саяхатқа шығуға, қонаққа баруға арналған киімді таңдай білу;</p> <p>6.1.2.5 киімді ауа райына, жыл мезгіліне сәйкес таңдай білу</p> <p>6.1.2.6 су киім мен аяқ киімді кептіру;</p> <p>6.1.2.7 сыртқы түрінің өмірлік жағдайға сәйкес келмейтінін байқау</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>6.2.1.1 мінсіз мұғалім мен білім алушы туралы түсінігінің болуы</p> <p>6.2.1.2 мұғалім мен білім алушының серіктестігі туралы түсінігінің болуы</p> <p>6.2.1.3 мұғаліммен қарым-қатынастағы білім алушының рөлін сезіну;</p> <p>6.2.1.4 мұғалім жұмысының ерекшеліктерін түсіндіру</p> <p>6.2.1.5 сабақтағы стандартты жағдайлардағы қарым-қатынас ережелерін орындау</p> <p>6.2.1.6 білім алушының негізгі ережелерін білу және орындау</p> <p>6.2.1.7 ұқыпты жүру</p> <p>6.2.1.8 сабаққа кешікпеу</p> <p>6.2.1.9 оқулықтарын тәртіпте ұстау</p> <p>6.2.1.10 сыныпты, мектеп дәлізін былықтырмау</p> <p>6.2.1.11 сыныпқа мұғалім немесе ересектер кіргенде үндемей, жылдам орнынан тұру;</p> <p>6.2.1.12 сабақта алаңдамай, мұғалім мен сыныптастарына бөгет жасамау</p> <p>6.2.1.13 егер мұғалімге немесе ересек білім алушыға қандай да бір сұрақ қою қажет болса, алдымен қол көтеру, қойылған сұрақты немесе айтылған өтінішті орнынан тұрып тыңдау</p> <p>6.2.1.14 үзілісте жүгіруге, итерісуге болмайды</p> <p>6.2.1.15 ересектердің алдында жүрісін ақырындату</p> <p>6.2.1.16 сөйлесе білу (әңгімені бастау, жалғастыру және аяқтау)</p> <p>6.2.1.17 сөзді қолдау мәдениетіне үйрену</p> <p>6.2.1.18 телефонмен сөйлесе білу, телефонды байланыс және қысқа қарым-қатынас құралы ретінде пайдалану</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>6.2.2.1 кішкентайларға қамқорлық (оларға үнемі көңіл аударып, қамқорлық көрсету) жасауға тырысу</p> <p>6.2.2.2 шын көңілімен және риясыз көмегін ұсыну</p> <p>6.2.2.3 өзінің сөзінде тұрып, берген уәдесін орындауға тырысу</p> <p>6.2.2.4 ұжымда жұмыс істеу, тапсырманы орындау, орындалған жұмыс туралы есеп беру</p> <p>6.2.2.5 үй жануарларының өмірі мен денсаулығына деген жауапкершілікті сезіну, қамқорлық көрсету</p>
Қоғамдық	3.1	6.3.1.1 мектеп кешінде, дискотекада, ойын кешінде тәртіп

орындардағы тәртіп мәдениеті	Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	ережелерін орындау 6.3.1.2 кітапханада, оқу залында өзін дұрыс ұстау 6.3.1.3 көліктегі тәртіп ережелерін білу және орындау 6.3.1.4 дүкендегі, супермаркеттегі, емханадағы тәртіп ережелерін білу және орындау
------------------------------	---------------------------------------	--

3) 7-сынып:
3-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Киім мәдениеті	1.2 Киім мәдениеті	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану;
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.2.1.1 «этикеттің» белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы 7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы 7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, диско клубта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану

		7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау
	2.2 Қызмет мәдениеті	7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену 7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету 7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, дискотекта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру 7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау; 7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау 7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану 7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау 7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю 7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою; 7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау
	1.2 Киім мәдениеті	7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну 7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки)

		<p>тәуелді болады</p> <p>7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>7.2.1.1 «этикеттің» белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы</p> <p>7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы</p> <p>7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену</p> <p>7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарына, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену</p> <p>7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру</p> <p>7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу тілдік мәдениет туралы түсінігінің болуы</p> <p>7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену</p> <p>7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету</p> <p>7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу</p> <p>7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>7.3.1.1 кафеде, диско клубта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау</p> <p>7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу</p> <p>7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау</p>
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	<p>7.1.1.1 таңертең үнемі бір уақытта тұру</p> <p>7.1.1.2 таңертеңгілік жаттығу жасау;</p> <p>7.1.1.3 жақсылап жуыну, тіс тазарту, шашын ұқыпты етіп тарау</p> <p>7.1.1.4 шынықтыру шараларын орындау, құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау</p> <p>7.1.1.5 ас ішу құралдарын дұрыс пайдалану;</p>

		<p>7.1.1.6 асықпай, ұқыпты, дыбысын шығармай тамақ ішу, тамақты мұқият шайнау</p> <p>7.1.1.7 тамақтан кейін ауызын шаю;</p> <p>7.1.1.8 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою;</p> <p>7.1.1.9 кешкілік гигиеналық шараларды орындау</p> <p>7.1.1.10 суды үнемдеп ұстау (шүмекті жақсылап жабу)</p>
	1.2 Киім мәдениеті	<p>7.1.2.1 сыртқы түрдің тек киімге ғана тәуелді емес екенін түсіну</p> <p>7.1.2.2 әдемі табиғи жүруге: басын жоғары ұстауға, қолының қимылы аяқтың басқан қадамының мөлшері мен ырғағына сәйкес келуіне үйрену; қыз балалардың қадамының мөлшері киім мен аяқ киімнің түріне (шалбар немесе белдемше, өкшесі бар туфли немесе кроссовки) тәуелді болады</p> <p>7.1.2.3 мүсінді дұрыс (арқасы түзу, иығы тіктелген, басы жоғары көтерілген) ұстауға үйрену</p> <p>7.1.2.4 адамның сүйкімділігі туралы түсінігінің болуы</p> <p>7.1.2.5 сыртқы түрді (адамның дұрыс мүсіні, жүрісі, ым-ишыраты) дұрыс ұстаудың маңыздылығын түсіну</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>7.2.1.1 «этикеттің» белгілі бір әлеуметтік ортада қабылданған, тәртіп ережелерінің жинағы ретінде түсінігі болуы</p> <p>7.2.1.2 әр түрлі елдердегі этикет ережелеріндегі айырмашылықтар туралы түсінігінің болуы</p> <p>7.2.1.3 бейтаныс адамдармен (кафедегі даяшылар, вокзалдағы кассирлермен, вагондағы жолаушылармен, ұшақтағы көршісімен) қатынасқа түсуге үйрену</p> <p>7.2.1.4 жақын туыстарына, достарына, жақсы таныстарына, ер адамдар мен әйел адамдарға және балаларға сыйлық таңдауға және сыйлауға үйрену</p> <p>7.2.1.5 жанұялық ішкі байланыстарды (келін, күйеу бала, ене, ата) зерделеуді жалғастыру</p> <p>7.2.1.6 сөйлеу тілдік этикет және сөйлеу тілдік мәдениет туралы түсінігінің болуы</p> <p>7.2.1.7 дауыс интонациясының, екпінінің, сәтсіз айтылымдарды, сөйлеу тілдік қателіктерді, адамдардың қарым-қатынасындағы дөрекі сөздерді, осының адамдар арасындағы қарым-қатынасқа тигізер салдарының мәнін түсіну</p> <p>7.2.1.8 «Егер қиын болмаса, қол жалғап жіберіңізші», «Сіздің рұқсатыңызбен», «Рақым етіңіз» сыпайыгершілік сөздер мен айтылымдарды меңгеруді жалғастыру</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>7.2.2.1 оқу және еңбек әрекетін жоспарлауға, өзінің бос уақытын тиімді пайдалануға үйрену</p> <p>7.2.2.2 алдына қолынан келерлік мақсаттарды қою және соларға жету</p> <p>7.2.2.3 уақытын үнемдеуге тырысу, пайдалы (оқу, еңбек) және пайдасыз (бос кеткен) істерге кеткен уақытты есепке алу дәптерін жүргізу</p>

		7.2.2.4 өткен күн, аптаның пайдалылығын талдау, уақытты бос өткізуді азайту тәсілін ойлау
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	7.3.1.1 кафеде, диско клубта, саябақта, саяхатта, вокзалда және пойыз вагонында, ұшақтың тәртіп мәдениеті ережелерін орындау 7.3.1.2 сапардың мақсатына қарай жолға дұрыс жинала (киіну, заттарын жолдорбаға, шемоданға салу) білу 7.3.1.3 театр және кинотеатрдағы тәртіп мәдениеті ережелерін (билетті алдын ала сатып алу, кешікпеу, киімін тапсыру, өз орнын табу, антракт, қойылым кезінде тыныштық сақтау, жақсы қойылым үшін әртістерге алғысын білдіру) білу және орындау 7.3.1.4 киімді (меркелік киім, шаш тару түрі) дұрыс таңдай білуге үйрену

4) 8-сынып:
4-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну
Тұлғааралық қарым-қатынас	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті мен сөйлеу этикеті	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен танысу

		бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу
2 тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	таңертенгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалыс) құралатынын 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін аулауды білу 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау

		8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ержелерімен танысу бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау 8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ержелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған «Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін» зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.7 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер әсерін сезіну 8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және қимыл-қозғалыс) құралатынын білу 8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу 8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену 8.1.2.7 ер адамдардың кос тюмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі

		8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату іскерлік және салтанатты киім кию
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау 8.2.1.3 хат жаза білу 8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу 8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу 8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу 8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру 8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық таныту 8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік сезімін білдіру 8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілеріне тілектестік пейіл білдіру 8.2.1.11 жанұя мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу 8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату 8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру 8.2.1.14 үстел басындағы тәртіп ережелерін орындау 8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлерімен танысу 8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту 8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормаларымен байланыстыруға тырысу 8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбаныш сөздерін табу 8.2.1.20 сөйлеу тілінде қисынсыз сөздерді қолданудан қашық болу
	2.2 Қызмет мәдениеті	8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру 8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу 8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу 8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін аулауды білу 8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау 8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену 8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, сыйлықтарды безендіру 8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы
	2.3 Еңбек мәдениеті	8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен танысу

		бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну 8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау 8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну; 8.2.3.5 жұмысқа орналасқандағы бастапқы кездегі тәртіп ережелерін меңгеру 8.2.3.6 әріптестері мен бастығының ескертулерін дұрыс қабылдауға үйрену
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау 8.3.1.3 жалпы қабылданған «Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін» зерделеу 8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау 8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу 8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну 8.3.2.3 іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен танысу 8.3.2.4 әр түрлі жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	таңертеңгілік гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.2 құлағының, көзінің, қол мен аяқ тырнағының тазалығын сақтау 8.1.1.3 гигиена заттарын күте білу 8.1.1.4 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану 8.1.1.5 дастархан басындағы тәртіп ережесін орындау, тамақ ішіп болғаннан кейін, ас ішетін құралды дастарханға емес, тәрелкеге салу 8.1.1.6 кешкі гигиеналық шараларды орындау 8.1.1.7 кешкісін, ұйықтауға жатпас бұрын өзінің киімі мен аяқ киімін жөндеп қою 8.1.1.8 сыныптастары мен өзінің шашының дұрыс таралмағанын байқау.
	1.2 Киім мәдениеті	8.1.2.1 адамның сыртқы түрінің адамдармен қарым-қатынасы үшін маңыздылығын сезіну 8.1.2.2 бірінші әсердің маңыздылығын түсіну 8.1.2.3 сыртқы түрдің адамның ішкі әлеміне тигізер

		<p>әсерін сезіну</p> <p>8.1.2.4 сыртқы түрдің неден (дене келбеті, қалпы және кимыл-қозғалыс) құралатынын білу</p> <p>8.1.2.5 киімнің негізгі атқарымымен танысу</p> <p>8.1.2.6 киімді әр түрлі жағдайға қарай дұрыс таңдай білуге үйрену</p> <p>8.1.2.7 ер адамдардың кос тюмдерін ажырату; бозбаланың іскерлік және күнделікті киім киісі</p> <p>8.1.2.8 әйел адамдардың костюмін ажырату іскерлік және салтанатты киім ки</p> <p>8.1.2.9 нәзіктік және кербездік туралы түсініктердің болуы</p> <p>8.1.2.10 күнделікті этикеттегі маңызды ұсақ-түйектерді білу</p>
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	<p>8.2.1.1 телефонмен сөйлесу мәдениет ережелерін, ұялы телефонды қоғамдық орындарда және мектепте пайдалану ережелерін білу және орындау</p> <p>8.2.1.3 хат жаза білу</p> <p>8.2.1.4 интернетті пайдалану ережелерін білу</p> <p>8.2.1.5 электронды поштамен жұмыс ережелерін білу</p> <p>8.2.1.6 скайп арқылы қатынас ережелерін білу</p> <p>8.2.1.7 жанұядағы тәртіп ережелерін оқытуды жалғастыру</p> <p>8.2.1.8 өзінің шығу тегіне, бабаларына деген қызығушылық таныту</p> <p>8.2.1.9 өзінің жанұясына деген құрмет және сүйіспеншілік сезімін білдіру</p> <p>8.2.1.10 жақындарына, қарт адамдарға, көршілеріне тілектестік пейіл білдіру</p> <p>8.2.1.11 жанұя мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін білу</p> <p>8.2.1.12 жанұялық салтанатты шараны, жанұялық салт-дәстүрді ұйымдастыру мәдениетін байқату</p> <p>8.2.1.13 тұрмыс мәдениетін арттыру</p> <p>8.2.1.14 үстел басындағы тәртіп ережелерін орындау</p> <p>8.2.1.15 әлемнің кейбір елдерінің дастархан басындағы салт-дәстүрлерімен танысу</p> <p>8.2.1.16 өз жанұясының сыйлы екенін мақтан тұту</p> <p>8.2.1.18 өзінің әрекеттерін этикалық тәртіп нормаларымен байланыстыруға тырысу</p> <p>8.2.1.19 айналасындағылар үшін қайырымды және жұбаныш сөздерін табу</p> <p>8.2.1.20 сөйлеу тілінде қисынсыз сөздерді қолданудан қашық болу</p> <p>8.2.1.21 ересек адамдардың арасында танысу және қоштасу, қол алысу мәдениетіне үйрену</p> <p>8.2.1.22 қазақтың амандасу сөздерін білу және қолдану</p> <p>8.2.1.23 Қазақстанда тұратын халықтардың амандасу салтымен танысу</p>

	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>8.2.2.1 қонақтарды қарсы алу ережелерін зерделеуді жалғастыру</p> <p>8.2.2.2 әр түрлі халықтардың қонақжайлық салт-дәстүрімен танысу</p> <p>8.2.2.3 қонаққа бару және қонақтағы тәртіп ережелерін орындау; қонақтың сыртқы түрі; дастархандық этикет, ас іші құралдарымен пайдалана білу</p> <p>8.2.2.4 қонақжайлылық этикетін: қонақтарды шақыру, дастархан жаю ережелерін, шәй ішу дәстүрін, қонақтардың көңілін аулауды білу</p> <p>8.2.2.5 салтанатты шарадағы тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>8.2.2.6 ашық хатты әшекейлеуге үйрену</p> <p>8.2.2.7 сыйлықты таңдау, алу және сыйлау ережелерін білу, сыйлықтарды безендіру</p> <p>8.2.2.8 гүлге қатысты этикет туралы түсінігінің болуы</p> <p>8.2.2.9 қошемет сөздерді айту және қабылдай білу</p> <p>8.2.2.10 би кезіндегі бойжеткен мен бозбаланың тәртіп ережелерімен, биге шақыру, биден бас тарту, «ақ би» ережелерімен танысу</p>
	2.3 Еңбек мәдениеті	<p>8.2.3.1 жұмысқа орналасу кезіндегі сұхбаттасу ережелерімен танысу</p> <p>бет-әлпет, дауыс үні жағымды әсер тудыратынын түсіну</p> <p>8.2.3.3 ым-ишыратты, дене қимылын қадағалау</p> <p>8.2.3.4 сыртқы түрдің алғашқы әсер үшін маңызын түсіну;</p> <p>8.2.3.5 жұмысқа орналасқандағы бастапқы кездегі тәртіп ережелерін меңгеру</p> <p>8.2.3.6 әріптестері мен бастығының ескертулерін дұрыс қабылдауға үйрену</p> <p>8.2.3.7 еңбек әрекеттерін өтінішсіз, айтпай-ақ орындау</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>8.3.1.1 серуендеген кездегі, көшедегі айналасындағылармен қарым-қатынасқа, жол жүру ережелеріне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>8.3.1.2 қоғамдық көліктегі (авт обус, троллейбус, метро) бозбала мен бойжеткеннің тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>8.3.1.3 жалпы қабылданған «Жолаушылардың құқықтары және міндеттерін» зерделеу</p> <p>8.3.1.4 ересек адамның ауруханадағы тәртіп ережелерін (ауру адамның көңілін сұрау, дәрігер мен ауру адамның өзара қарым-қатынасы) білу және орындау</p> <p>8.3.1.5 мұражайдағы, концерттегі, стадиондағы, сауда орталығындағы тәртіп ережелерін білу және орындау</p>
	3.2 Іскерлік мәдениеті	<p>8.3.2.1. іскерлік этикет негізімен танысу</p> <p>8.3.2.2 іскерлік этикеттің негізгі ерекшеліктерін (әдептілік және такт, көмекті қабылдау және көрсету) түсіну</p>

		8.3.2.3 іскерлік қарым-қатынастағы амандасу ережелерімен танысу 8.3.2.4 әр түрлі жағдайлардағы іскер адамның сыртқы түрі туралы негізгі ережелерді білу
--	--	--

5) 9-сынып:

5-кесте

Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша тарихымен танысу 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – «катал», «мейрімді», «шыншыл», «ымырасыз») туралы түсінігінің болуы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға тырысу 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен сыпайы қатынаста болу 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын табу 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу
	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстау 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау

	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу
2-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша тарихымен танысу 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – «қатал», «мейрімді», «шыншыл», «ымырасыз») туралы түсінігінің болуы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға тырысу 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен сыпайы қатынаста болу 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын табу 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды адамға таныстыруға қатысты қоғамда қабылданған нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу 9.2.1.10 нағыз достық, адал ойын мен жарыстың ережелерін білу
	2.2 Қызмет мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену; 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу 9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу 9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу

		9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру 9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу 9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстау 9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау 9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру
	2.3 Еңбек мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу
3-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.1.2.1 костюмдердің ертедегіден осы күнге дейінгі қысқаша тарихымен танысу 9.1.2.2 қазақ ұлттық киім салт-дәстүрімен танысу 9.1.2.3 адамның стилі, талғамы, имиджі (бастық, мұғалім, ата-ана стилі – «катал», «мейрімді», «шыншыл», «ымырасыз») туралы түсінігінің болуы 9.1.2.4 дресс-код туралы түсінігінің болуы 9.1.2.5 мода ережелеріне: ауа райына, жағдайға, жасына және адамның жеке ерекшеліктеріне сәйкес киінуге үйрену
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.1 ресми шаралардағы этикет туралы түсінігінің болуы; 9.2.1.2 қоғамдағы тәртіп ережелері мен нормаларын орындау 9.2.1.3 әр түрлі жағдайларда қарым-қатынас мәдениетін байқатуға тырысу 9.2.1.4 жолдастарымен және айналасындағы ересек адамдармен сыпайы қатынаста болу 9.2.1.5 сыпайылықтың дәлдікпен және ұқыптылықпен байланысын табу 9.2.1.6 қарым-қатынастағы сын туралы түсінігінің болуы 9.2.1.7 сөйлесіп тұрған адамды ренжітпей, сын айта білу 9.2.1.8 сынды дұрыс қабылдай білу 9.2.1.9 бір адамды таныстыруға қатысты қоғамда қабылданған нормалар мен сөйлеу тіл түрін білу

		<p>9.2.1.10 нағыз достық, адал ойын мен жарыстың ережелерін білу</p> <p>9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларын дамыту</p> <p>9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену</p> <p>9.2.1.13 дауласу мәдениетін меңгеру</p> <p>9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру</p> <p>9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың рөлін түсіну</p> <p>9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу;</p> <p>9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу</p> <p>9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену</p> <p>9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру</p> <p>9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу;</p> <p>9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу;</p> <p>9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау</p> <p>9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу</p> <p>9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру</p> <p>9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру</p>
	2.3 Еңбек мәдениеті	<p>9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу</p> <p>9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу</p> <p>9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу</p> <p>9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру</p> <p>9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу</p> <p>9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу</p> <p>9.2.3.7 корпоративтік этика ережелерімен танысу</p> <p>9.2.3.8 корпоративтік шаралардағы тәртіп ережелерін білу</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстау</p> <p>9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау</p>

		9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру 9.3.1.4 қонақүйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін, қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) ережелерін меңгеру
	3.2 Іскерлік этикет мәдениеті	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу
4-тоқсан		
Сыртқы түр мәдениеті	1.1 Мәдени-гигиеналық дағдылар	9.1.1.1 шынықтыру шараларын орындау 9.1.1.2 шашын әдемілеп тарай білу, мерекелік және күнделікті шаш тарасты ажырату 9.1.1.3 гигиеналық заттарды (сусабын, бальзам, гель, қолға арналған жақпамай) дұрыс пайдалану; 9.1.1.4 қыз балалар күнделікті және мерекелік бет күтімін ажырата білу 9.1.1.5 дезодорант, иісу, сағыз және сергіткіш құралдарды пайдалана білу
	1.2 Киім мәдениеті	9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу 9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену; 9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру 9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу; 9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу; 9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау 9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу 9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру 9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру
Тұлғааралық қарым-қатынас мәдениеті	2.1 Қарым-қатынас мәдениеті және сөйлеу тілдік этикет	9.2.1.11 сөйлеу тілдік қарым-қатынас дағдыларын дамыту 9.2.1.12 әңгімелесу өнеріне, әңгімедегі әдептілікке үйрену 9.2.1.13 дауласу мәдениетін меңгеру 9.2.1.14 кешірім сұрағандағы және кешірген кездегі этикеттік байқалымдарды, мимика мен ым-ишаратты меңгеру 9.2.1.15 сөйлеу тілдік этикеттегі мимика мен ым-ишараттың рөлін түсіну

		<p>9.2.1.16 диалогты жүргізудің жалпы ережелерімен танысу;</p> <p>9.2.1.17 сөйлеп тұрғанға арналған ережелерді (тілектестік, сыпайыгершілік, аз сөзділік, ойын анық жеткізу, эмоциясының орташа деңгейде болуы, сөйлеу тілдік мәдениет) білу және орындау</p> <p>9.2.1.18 тыңдаушыға арналған ережелерді (зейін, сөйлеп тұрғанды сыйлау, қатынасты қолдау) білу және орындау</p> <p>9.2.1.19 тіл тигізгенге жауап беру тәсіліне үйрену</p>
	2.2 Қызмет мәдениеті	<p>9.2.2.1 әр түрлі елдердің этикетінің қысқаша тарихымен танысу</p> <p>9.2.2.2 өзіне сырттан қарай білуге үйрену</p> <p>9.2.2.3 жақсы және жаман әдеттерді салыстыру</p> <p>9.2.2.4 жаман қылықтан және зиянды әдеттен құтылуға тырысу;</p> <p>9.2.2.5 (Мен – тұлға) туралы түсінігі болу;</p> <p>9.2.2.6 өзінің тәртібі мен айналағысындардың пікірі ара қатынасын білу, өзінің тәртібін талдау</p> <p>9.2.2.7 өзін өзі көруге, түсінуге және бағалауға тырысу</p> <p>9.2.2.8 салауат ты өмір салтын әдеттендіру</p> <p>9.2.2.9 бозбалаларға салауатты өмір салтына тілектестікпен, сергек қарауға тырысу оған қатысты жауапкершілік дағдыларды, анасына, қыз балаларға, әйел адамдарға сыйласымдылықпен қарау дағдысын әдеттендіру</p>
	2.3 Еңбек мәдениеті	<p>9.2.3.1 өзінің өзінің әріптестерімен амандаса білу</p> <p>9.2.3.2 жұмыстағы әріптестерімен жақсы қарым-қатынас орнату ережелермен танысу</p> <p>9.2.3.3 жұмыста өзге істермен шұғылдануға және жаман көңіл күйді көрсетуге болмайтынын білу</p> <p>9.2.3.4 бастықпен қатынас ережелерін меңгеру</p> <p>9.2.3.5 қызмет бабылық ережелерді білу</p> <p>9.2.3.6 жұмыста жанжалды жағдайды тудырмау, ондай жағдайдан дұрыс шыға білу</p> <p>9.2.3.7 корпоративтік этика ережелерімен танысу</p> <p>9.2.3.8 корпоративтік шаралардағы тәртіп ережелерін білу</p> <p>9.2.3.9 жұмыстағы жиналыс тәртіп ережесін білу</p>
Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	3.1 Қоғамдық орындардағы тәртіп мәдениеті	<p>9.3.1.1 әр түрлі жағдайларда өзін тәртіп нормаларына, ережелеріне сәйкес дұрыс ұстау</p> <p>9.3.1.2 бакент кезіндегі дастархан, швед үстеліне қатысты тәртіп ережелерін білу және орындау</p> <p>9.3.1.3 дастарханды мерекелік түскі асқа жаю ережелерін меңгеру</p> <p>9.3.1.4 қонақ үйде тұру (тіркелу, нөмірде көрсетілетін қызмет түрлерін, қонақүй қызметкерлерімен өзара қарым-қатынас) ережелерін меңгеру;</p> <p>9.3.1.5 әлемнің әр түрлі елдерінің ұлттық этикет ерекшеліктерімен танысу</p>
	3.2 Іскерлік	9.3.2.1 іскерлік ортада өзін және айналадағыларды

	этикет мәдениеті	таныстыру ережелеріне үйрену 9.3.2.2 іскерлік әңгіме жүргізу этикетімен танысу 9.3.2.3 телефонмен, кездескенде іскерлік әңгіме жүргізе білу 9.3.2.4 ресми емес жағдайда іскерлік қатынасты қолдай білу 9.3.2.5 қоғамдық орындардағы іскерлік этикет ережелерімен танысу 9.3.2.6 іскерлік және зайырлы әңгіме барысындағы этикет ережелерін меңгеру 9.3.2.7 күнделікті әдеттегі жағдайларда еркін қарым- қатынас жасауға тырысу
--	---------------------	---